

Вікторія КОРНЬОВА

*здобувачка вищої освіти, спеціальність Д1 «Облік і оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет*

Науковий керівник:

Наталія ПОТРИВАЄВА

*доктор економічних наук, професор,
Миколаївський національний аграрний університет*

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКОВОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується стрімким поширенням цифрових технологій, що зумовлює трансформацію усіх сфер господарської діяльності, зокрема бухгалтерського обліку та документообігу. Упровадження систем електронного документообігу (СЕД) стає ключовим чинником підвищення ефективності управління, забезпечення прозорості фінансових процесів і прискорення обміну інформацією між учасниками господарських відносин. Дослідження впливу цифровізації на організацію облікового документообігу має як теоретичне, так і практичне значення для забезпечення ефективного функціонування підприємств в умовах глобальної цифрової економіки.

Серед сучасних СЕД окреме місце посідає Megapolis.DocNet, що забезпечує організацію документообігу в установах різних рівнів, масштабів та сфер діяльності, включаючи державний сектор; дана система орієнтована на автоматизацію документоорієнтованих бізнес-процесів, пов'язаних як із загальною, так і з операційною діяльністю підприємства, охоплює всі етапи життєвого циклу документа – від створення проєкту до архівного зберігання з використанням електронного цифрового підпису, забезпечуючи підвищення прозорості, керованості та ефективності управлінських процесів [1, с. 131].

Серед основних переваг впровадження СЕД можна виокремити: підвищення дисципліни виконання завдань та контроль за дорученнями; забезпечення стабільності роботи системи та зниження ризику втрати даних; оперативність прийняття рішень завдяки швидкому доступу до інформації; можливість безпечної мобільної роботи та віддаленого доступу; економію часу керівництва через автоматизацію узгоджень і реєстрацій; зменшення витрат на друк, зберігання та передачу документів; автоматизований контроль за виконанням договорів та реквізитами; тривале зберігання юридично значущих документів; підвищення швидкості кадрового документообігу та взаємодії з контролюючими органами; забезпечення конфіденційності інформації та захисту від несанкціонованого доступу [1, с. 131-132].

Серед основних недоліків використання СЕД доцільно виокремити такі:

– не всі контрагенти підприємства застосовують подібні системи, що

ускладнює або унеможлиблює повноцінний електронний обмін документами;

- безоплатний обмін первинними документами передбачено лише в окремих системах, що зумовлює виникнення додаткових фінансових витрат;

- процес упровадження та адаптації системи потребує додаткових часових ресурсів, а також навчання персоналу з урахуванням специфіки роботи в середовищі електронного документообігу [2, с. 216].

Одним із прикладів сучасних цифрових рішень є додаток Fairo, призначений для індивідуальних підприємців: він дає змогу створювати та надсилати податкові звіти, автоматизувати бухгалтерські процеси, формувати звіти про нараховані доходи та єдиний соціальний внесок, а також інтегрувати банківські послуги. Сервіс Taxer пропонує користувачам як безкоштовні, так і платні пакети послуг, які охоплюють: створення та подання електронної звітності, онлайн-сплату податків, доступ до інтерактивного податкового календаря, ведення онлайн-бухгалтерського обліку, використання бази знань і отримання консультацій юристів та бухгалтерів. До того ж, одним представником програмного забезпечення є сервіс BookKeeper, який забезпечує ведення обліку діяльності, складання та подання звітності для підприємств, фізичних осіб-підприємців усіх систем оподаткування та некомерційних організацій із будь-якого пристрою [3, с. 83].

Онлайн-сервіс Діловод, який почав функціонувати у 2014 році, спрямований на оптимізацію бухгалтерського обліку та контроль бізнес-процесів: програмне забезпечення передбачає два інтерфейси – для підприємця і бухгалтера, можливість одночасної роботи кількох користувачів, повну оновлюваність системи відповідно до змін законодавства, зокрема термінів і форм звітності та первинних документів [3, с. 83].

Окремим прикладом українських розробок є створений фахівцями Миколаївського національного аграрного університету під керівництвом Ю. Волосяка мобільний додаток «Літачок», його функціонал включає: план рахунків, каталог бухгалтерських операцій, розрахунок сальдо, калькулятори податків, розрахунок заробітної плати, відпусток, лікарняних, амортизації, а також каталог нормативних документів [3, с. 84].

Досвід зарубіжних країн підтверджує доцільність цифровізації облікових процесів; зокрема, у Швеції, використання Пан'європейської платформи публічних онлайн-закупівель (PEPPOL) забезпечує можливість обміну електронними рахунками-фактурами та іншими фінансовими документами, що сприяє спрощенню процедур бухгалтерського обліку та підвищенню прозорості звітності [4, с. 46].

Сполучені Штати Америки залишаються лідером у впровадженні цифрових технологій у сфері бухгалтерського обліку, зокрема через широке використання хмарних платформ і автоматизованих систем фінансового управління, таких як QuickBooks та Xero, що забезпечують автоматизацію облікових операцій, мінімізують людський фактор, підвищують точність фінансової звітності [4, с. 46].

В Україні процес цифровізації бухгалтерського обліку здійснюється за допомогою таких систем, як InfoTAX, iFin та MASTER: Accounting, які забезпечують автоматизацію фінансових операцій, електронний документообіг та інтеграцію з державними інформаційними ресурсами, зокрема з податковими системами. До того ж значна увага приділяється застосуванню електронного підпису для забезпечення юридичної чинності документів, а також хмарним технологіям, які підвищують зручність і безпеку обміну даними [4, с. 46].

Отже, цифровізація облікового документообігу виступає одним із ключових напрямів підвищення ефективності управлінських процесів та конкурентоспроможності підприємств. Використання сучасних СЕД, таких як Megapolis.DocNet, а також програмних рішень Fairo, Taxer, Reportax, BookKeeper і національних розробок (зокрема, Діловод, «Літачок») забезпечує автоматизацію облікових операцій, прискорення документообігу, зниження витрат на паперові носії та підвищення рівня інформаційної безпеки. Досвід зарубіжних країн свідчить, що впровадження цифрових систем обліку дозволяє стандартизувати звітність, оптимізувати податкове адміністрування та підвищити прозорість фінансових потоків. Цифровізація бухгалтерського обліку в Україні поступово охоплює всі елементи облікової системи, інтегруючись із державними інформаційними ресурсами та податковими органами.

Список використаних джерел

1. Ясінська А. Проблеми та перспективи електронного документообігу в умовах цифрової трансформації. *Молодий вчений*. 2022. 11 (111). С. 128-134. DOI: 10.32839/2304-5809/2022-11-111-27.
2. Новіченко Л., Стойка Н.: Удосконалення документування як елементу методу бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6., Том 2 (312). С. 214-218. URL: <https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/3140>.
3. Potryvaieva N., Kozachenko L., Nedbailo I., Nesterchuk I. Digitization of accounting in the management of business processes of enterprises of the agro-industrial complex. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2022. 26(1). P. 79-88. DOI: 10.56407/2313-092X/2022-26(1)-8.
4. Potryvaieva N., Dubinina M., Cheban Yu., Syrtseva S., & Luhova O. Digitalisation of accounting of agricultural enterprises: National and international experience. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2024. 28(4). P. 41-53. DOI: 10.56407/bs.agrarian/4.2024.41.